

Magna Charta

Estonian

## SISSEJUHATUS

Allakirjutanud Euroopa ülikoolide rektorid, tulnud kokku Bolognasse Euroopa vanima ülikooli üheksasajanda aastapäeva tähistamiseks neli aastat enne Euroopa Ühenduse piiride lõplikku kaotamist, lootes süvenevat koostööd Euroopa rahvaste vahel ning leides, et rahvad ja riigid peavad nüüd üha enam teadvustama osa, mida muutavas ja internatsionaliseerivas ühiskonnas on kutsutud täitma ülikoolid, on arvamusel, et

- 1) inimkonna tulevik selle aastatuhande lõpul sõltub suuresti kultuurilisest, teaduslikust ja tehnilisest arengust, mis leiab aset neis kultuuri-, teadus- ja uurimiskeskustes, milleks on saanud tõelised ülikoolid;
- 2) ülikooli ülesandega vahendada teadmisi noorele sugupõlvele kaasneb vajadus teenida ühtlasi ühiskonda tervikuna, kuna selle kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik tulevik nõuab erilist pingutust kodanike pidevaks harimiseks
- 3) ülikoolid peavad andma tulevastele põlvetele sellised oskused, mis õpetaksid austama ja hindama looduse ja elu enese suurt tasakaalu.

Allakirjutanud Euroopa ülikoolide rektorid esitavad riikide ja inimeste põhiprintsiibid, millel nüüd ja tulevikus peavad rajanema ülikooli ülesanded.

## PÕHIPRINTEIIBID

1. Ülikoolid, paiknedes geograafilise asendi ja ajaloolise pärandi tõttu erinevalt organiseeritud ühiskondades, on autonoomsed institutsioonid, mis kriitiliselt hinnates loovad kultuuri ja kannavad seda edasi uurimistöö ja õpetamise kaudu. Olemaks vastavuses tänapäeva maailma vajadustega, peab ülikool olema sõltumatu igasugusest poliitilisest, majanduslikust ja ideoloogilisest võimust.

2. Õpetamine ja uurimistöö peavad olema ülikoolis lahutamatu seotud, sest üksnes sel viisil vastab haridus nii ühiskonna kui ka teaduse arenevatele vajadustele.

3. Vabadus uurimistöös ja õpetamises on ülikoolielu põhiprintsiip ning valitsused ja ülikoolid peavad seda põhinõudmist niipalju, kui see nende võimuses on respektima ja selle tagama. Heites kõrvale sallimatuse ja olles alati avatud dialoogile, on ülikool ideaalne kohtumispaik akadeemilistele õpetajatele, kes suudavad teadmisi vahendada ja on võimelised uuenduslikuks

teadustöök, ning üliõpilastele, kellel on õigus, tahtmine ja võimed neid teadmisi omandada.

4. Ülikool on Euroopa humanistliku traditsiooni hoidja ja kandja, tema püsivaks hooleks on püüd universaalse teadmise poole, täitmaks oma kutsumust. Ta ei hooli geograafilistest ega poliitilistest piiridest ning tunnistab eri kultuuride elulist vajadust üksteist tunda ja mõjustada.

## VAHENDID

Nimetatud põhiprintsiipide järgimiseks ja vastavate eesmärkide saavutamiseks vajab ülikool tegusaid vahendeid, mis vastaksid tänapäeva nõudmistele.

1. Hoidmaks uurimistöö ja õpetamise vabadust, peavad selle vabaduse realiseerimiseks vajalikud eeldused ja vahendid olema tagatud kõikidele ülikooli akadeemilise pere liikmetele.
2. Õpetajate valik ning nende õiguste ja kohustuste kindlaksmääramine peavad juhinduma õpetamise ja uurimistöö lahutamatu printsiibist.
3. Iga ülikool peab kõiki võimalikke eriolukordi arvestades tagama üliõpilastele nende vabadused ja teadmiste ja oskuste omandamiseks vajalikud tingimused.
4. Ülikoolid, iseäranis Euroopas, peavad püsiva teadmiste arengu jaoks oluliseks vastastikust informatsiooni ja dokumentatsiooni vahetamist ning teaduslike ühisalgatuste sagenemist. Järelkult soodustavad ülikoolid nüüd, nagu ka nende ajaloo algusaastatelgi, nii õpetajate kui ka õpilaste vahetust ning näevad staatuste, tiitlite ja eksamite kooskõlastamise, eri riikide diplomeid respektiivis ning stipendiumide määramise poliitika olulist vahendit oma tänapäevamissiooni täitmiseks. Allakirjutanud rektorid kohustuvad oma ülikoolide nimel tegema kõik neist oleneva saavutamaks, et kõik riigid ning asjassepuutuvad rahvusvahelised organisatsioonid üha enam järgiksid selle harta otsuseid, mis üksmeelselt väljendavad ülikoolide autonoomset tahet.